

HISTORISCHE VERENIGING OUD-SCHIPLUIDEN

Secretariaat: Otto van Zevenderstraat 2
2636 HN Schipluiden
tel. (privé) (015) 3809389
info@historischeverenigingoud-schipluiden.nl

Nieuwsbrief voor leden en donateurs, januari 2022

Dames en heren,

We starten het nieuwe verenigingsjaar met een Nieuwsbrief. Hopelijk wordt 2022 voor u en voor de Historische Vereniging Oud-Schipluiden een jaar met minder beperkingen. Wij zijn in ieder geval blij, dat ons museum weer opengesteld mag worden. We hopen dat er binnen niet al te lange tijd ook weer publieksgerichte activiteiten kunnen plaatsvinden. In deze brief blikken we vooruit naar activiteiten die in de komende maanden wel doorgaan. Ook vindt u enig historisch nieuws in de vorm van enkele artikelen. We starten met een oproep voor de betaling van contributie. De eerste Nieuwsbrief van dit jaar wordt aan iedereen bezorgd of verstuurd. We doen dit in de hoop dat u ons betalingsverzoek voor de contributie niet mist. De stukken erna worden naar de bekende emailadressen weer digitaal verzonden. Volg voor tussentijdse informatie ook onze websites: www.historischeverenigingoud-schipluiden.nl en www.tramstationschipluiden.nl

Contributie en emailadres

Dit jaar handhaven we de contributie voor onze donateurs (vrienden) en leden op minimaal € 25,-. Gelukkig betalen veel donateurs en leden al jaren een hoger bedrag. Dit extra bedrag zetten we in voor het nieuwe jaarboek. Vrienden die het jaarboek toegestuurd willen krijgen, verzoeken we om een extra bijdrage (ook het verzenden van boeken wordt steeds duurder).

Wij vragen u **vriendelijk om de contributie vóór 1 maart 2022 te voldoen op onze bankrekening IBAN-nr: NL30RABO0358261546 t.n.v. Historische Vereniging Oud-Schipluiden, vermelding: Contributie 2022.**

Bij voorbaat dank voor uw extra bijdrage!

Van minder dan een derde van de vrienden missen wij nog het emailadres. Hopelijk wordt dit aantal dit jaar weer een stuk geringer. Het scheelt verzend-/bezorgkosten. Geef uw emailadres door aan info@historischeverenigingoud-schipluiden.nl. Veel dank hiervoor.

In 2021 zijn door het uitblijven van lezingen en de langdurige sluiting van het museum onze inkomsten (vooral door een teruggang van de verkoop van publicaties) verminderd. Omdat de contactmomenten door de coronapandemie erg beperkt waren, is de groei van het aantal donateurs in het afgelopen jaar gering geweest. Wij hopen in 2022 - ook voor u - op betere tijden.

Historisch Jaarboek Schipluiden 2022

De inhoud is gereed en inmiddels aangeleverd bij de vormgever/drukker. Naar verwachting vindt de uitgave begin mei plaats. Leden en vrienden ontvangen gratis een exemplaar. De inhoud van het komende jaarboek is weer zeer afwisselend. Er zijn artikelen over kasteel Keenenburg en het water, plattelandsgemeenten, zaagmolens aan de Buitenwatersloot, wetenswaardigheden met betrekking tot een oude ansicht, het werk van twee kunstenaars uit Midden-Delfland, het land in de stad (een gedicht) en verhalend landschap (objecten van masterstudenten). Daarnaast zijn er de beeldkroniek van 2021 en de verslagen van de vereniging, Museum Het Tramstation en de bibliotheek. Alle bijdragen zijn deze keer extra rijk geïllustreerd.

Tentoonstellingen

Tot begin maart is in het museum nog de tentoonstelling **Verzamelingen** te zien. Zes personen tonen tot begin maart hun collectie. Het betreft de volgende onderwerpen: een aantal aparte theepotjes uit Engeland, een selectie Avon parfumsflesjes, geurhangers en zeepjes. Avon is voortgekomen uit The California Perfume Company, opgericht in 1886. Een verzameling Nandi's (houten stieren) uit India, die door kinderen als speelgoed werden gebruikt. De stier Nandi beschermdde de god Shiva.

Vervolgens is een reeks boeken te zien over Tijn Uilenspiegel, een legende uit Vlaanderen. Verder oude gezelschapspellen, waaronder een flipperkastspel uit 1930. Ten slotte is er een uitstalling van oude weeg- en meetinstrumenten met gewichten uit de periode 1800 tot 1960.

Ook te zien is een kleine expositie (drie banners) over de geschiedenis van Sion: klooster, buitenplaats en tuinbouwgebied. De tentoonstelling 'Ode aan het landschap van Midden-Delfland', in de nieuwe luifel van het museum, is tot begin maart verlengd. Daarnaast zijn er vaste opstellingen over de WSM, de trekvaart en kasteel Keenenburg.

Vanaf begin april 2022 t/m eind september vindt in Museum Het Tramsstation de expositie plaats: **Muziekvereniging Caecilia Schipluiden 100 jaar**, een overzicht van bijna 150 jaar muziekverenigingen in Midden-Delfland. De tentoonstelling neemt de bezoeker mee langs de 100-jarige geschiedenis van Caecilia Schipluiden. De vereniging wist de soms moeilijke perioden door te komen en steeds mee te groeien met veranderende tijden. Met veel foto's, film en muziek krijgt de bezoeker een goede indruk van deze veelzijdige vereniging. Daarnaast bevat de expositie een overzicht van alle andere muziekverenigingen die in Midden-Delfland hebben bestaan. *Bezoekers aan het museum zijn hartelijk welkom op woensdag, zaterdag en de eerste zondag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur. De QR-code moet vooraf getoond worden. De entree is gratis.*

Lezingen

Als deze zonder veel beperkingen weer mogelijk zijn, zullen we u hierover informeren. De eerste lezing betreft de lezing over het werk van architect/gemeenteopzichter Jan van Beurden. Deze lezing moesten we in het najaar vanwege de coronaregels aflasten.

Artikelen elders

Op de volgende websites is meer informatie over ons werkgebied te vinden:

<https://www.kasteelkeenenburg.nl> rubriek Keenenburgpraet;
<https://puurmiddendelfland.nl> rubriek over Delflandse trekvaarten
<https://geschiedenisvanzuidholland.nl/thema-s/trekvaarten/verhalen/> trekvaarten
wos.nl/rubrieken/streekhistorie artikelen m.b.t. Westland en Midden-Delfland

Een bijzondere bijeenkomst op kasteel Keenenburg

Op 4 juli 1618 vond op kasteel Keenenburg een bijzondere gebeurtenis plaats. Op die dag volgde Otto van Zevender zijn overleden oom Jacob van Egmond op als heer van Keenenburg. In aanwezigheid van notaris Otto de Roij en van de getuigen Johannes Stangerus, predikant van Schipluiden, en Henrick Cornelis, schout van Sint Maartensrecht en kastelein van de Keenenburg, werd Otto van Zevender officieel eigenaar van het kasteel. Deze overdracht ging gepaard met een aantal rituelen. In de zaalkamer van de Keenenburg wierp Otto van Zevender een houten venster met glas-in-lood-ramen op de grond. Daarna ging het gezelschap naar de torenkamer waar de nieuwe kasteelheer een deur uit de sponning lichtte. Vervolgens liepen de aanwezigen naar de hofboomgaard en het land achter het kasteel. Hier stak Otto van Zevender een zode aarde uit en wierp deze weg. Verder hakte hij in de boogaard enige takken af. Hierna vroeg hij aan de kastelein van de Keenenburg om het huis met de goederen in het vervolg in zijn naam te besturen en er toezicht op te houden. Door deze handelingen was het voor de betrokkenen overduidelijk, dat kasteel Keenenburg in jonkheer Otto van Zevender een nieuwe eigenaar had gekregen. Ten slotte tekenden de aanwezigen de officiële overdrachtsbrief, de zogenoemde 'acte van possessie'.

Bron: NA 's-Gravenhage Notariële Archieven van Maassluis, inv. nr. 5488, p. 190-191.

Klooster Sion en de boeken, deel II: perkamentproductie

In de Nieuwsbrief van mei 2021 stond een artikeltje over het ‘Klooster Sion en de boeken’. Nu volgt een tweede bijdrage; deze keer bespreken we de perkamentproductie. Kloosters waren om te kunnen bestaan sterk afhankelijk van een inkomstenbron. Bekend zijn de bier- of broodproductie. Kort na een stichting bezat een klooster gewoonlijk nog niet veel grondbezit. Later leverden de geschonken landerijen steeds meer pacht op. Voor de kloosterlingen van Sion, maar zeker ook voor die van de aangesloten kloosters van het Generaal Kapittel van Sion, was studie een belangrijke tijdsbesteding. Hiervoor waren handschriften en later gedrukte boeken nodig. In verschillende Delftse kloosters van het Generaal Kapittel stond de productie van handschriften centraal. Een belangrijke grondstof hiervoor was perkament.

Bij de opgraving in 2018 is op het kloosterterrein van Sion een flink aantal putten aangetroffen, die gebruikt werden voor onder andere de perkamentproductie. Van de gemetselde putten restten nog het metselwerk, gemiddeld 1 meter diep en de houten vloer, die onder andere uit hergebruikt hout bestond. Waarneembaar was bijvoorbeeld een houten tafelblad, waarop inkepingen van een mes waren te zien. In elke put lag een dik pakket schelpenkalk.

Bij de opgraving werd een sterke ammoniaklucht waargenomen. Urine was naast de kalk een belangrijk middel om de haren van de huid van, in dit geval vooral kalveren, te verwijderen. In de aanwezige kalklaag werden haren aangetroffen. De productie van perkament bracht een behoorlijke stank met zich mee. Om die reden waren de putten van Sion ten zuidoosten van de kloostergebouwen gevestigd. De meest voorkomende wind kwam uit het westen en noorden, zodat de onaangename lucht niet te sterk over het kloosterterrein werd verspreid.

Het vondstmateriaal dat rond de putten werd aangetroffen, dateerde vooral uit de eerste helft van de vijftiende eeuw. In de tweede helft van deze eeuw kwam de boekdrukkunst op en verminderde de productie van perkament voor handschriften. Inmiddels was het grondbezit van Sion sterk toegenomen, waren de kloostergebouwen gereed en was de perkamentproductie niet meer nodig. De putten raakten buiten gebruik.

Met vriendelijke groet en een snel tot ziens,

Jacques Moerman, namens het bestuur van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden, 26-01-2022.